

DAVČNA OBRAVNAVA GRADNJE OBJEKTA NA KMETIJI Z DOPOLNILNO DEJAVNOSTJO

Pojasnilo DURS, št. 426-01-10271/2005-1, 14. 2. 2006

Zavezanec navaja, da na svoji kmetiji opravlja dopolnilno dejavnost, katere nosilka je njegova žena, ki zanjo vodi enostavno knjigovodstvo. Navaja tudi, da namerava zgraditi nov objekt za dopolnilno dejavnost in da je s tem namenom kandidiral za sredstva iz strukturnih skladov za podpore naložbam na kmetijah.

Pri tem sprašuje, ali naj gre celotna kmetija v sistem davka na dodano vrednost, kako prikazati gradbeni objekt pod dopolnilno dejavnostjo, ali lahko gradi objekt kot kmet in ga nato uporablja kot turistični objekt in kako je v tem primeru z DDV.

V zvezi z navedenim odgovarjamo:

Po 13. členu Zakona o davku na dodano vrednost – ZDDV (Uradni list RS, št. 25/05 – UPB3 in 108/05) je davčni zavezanec vsaka oseba, ki kjerkoli neodvisno (samostojno) opravlja katerokoli dejavnost, ne glede na namen ali rezultat opravljanja dejavnosti. Kot dejavnost velja pri tem vsaka proizvodna, predelovalna, trgovska in storitvena dejavnost, vključno z rudarsko, kmetijsko in poklicno dejavnostjo.

V skladu s prvim odstavkom 45. člena ZDDV davčni zavezanec, ki v zadnjih 12 mesecih ne preseže oziroma ni verjetno, da bo presegel 5.000.000 tolarjev obdavčljivega prometa, ne sme obračunavati DDV, na izdanih računih ne sme izkazovati DDV, nima pravice do odbitka vstopnega DDV v skladu s 40. členom tega zakona in mu za potrebe tega zakona ni treba voditi knjigovodstva v skladu s 56. členom tega zakona za zagotovitev vseh podatkov, potrebnih za pravilno in pravočasno obračunavanje in plačevanje DDV.

V skladu z drugim odstavkom 45. člena ZDDV davčni zavezanec, predstavnik gospodinjstva, ki opravlja dejavnost kmetijstva in gozdarstva, za katero se plačuje davek od dohodka po katastrskem dohodku kmetijskih in gozdnih zemljišč, ne obračunava DDV, če skupni katastrski dohodek vseh članov gospodinjstva za zadnje koledarsko leto ne presega 1.500.000 tolarjev. Takšen davčni zavezanec ne sme obračunavati DDV, na izdanih računih ne sme izkazovati DDV, nima pravice do odbitka vstopnega DDV v skladu s 40. členom tega zakona in mu za potrebe tega zakona ni treba voditi knjigovodstva v skladu s 56. členom tega zakona. Z gospodinjstvom je mišljena skupnost življenja, pridobivanja in trošenja sredstev.

Tretji odstavek 45. člena ZDDV določa, da se ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena lahko davčni zavezanec odloči za obračunavanje DDV v skladu s tem zakonom. Davčni zavezanec mora izbiro vnaprej priglasiti pristojnemu davčnemu uradu in jo uporabljati najmanj 60 mesecev.

Pri vključitvi v sistem DDV je pri osnovni dejavnosti na kmetiji zavezanec za DDV eden od predstavnikov gospodinjstva, ki na kmetiji živi, pri dopolnilni dejavnosti pa oseba, ki to dejavnost opravlja (nosilec). Pri vključitvi obeh dejavnosti na kmetiji (osnovne in dopolnilne) v sistem DDV in če je ista oseba zavezanec za DDV pri obeh dejavnostih, se glede tega davka obe dejavnosti obravnavata skupaj.

Če se bo gradbeni objekt v celoti uporabljal za dopolnilno dejavnost na kmetiji, ki jo opravlja njen nosilec, je njegova gradnja izdatek in poznejša amortizacija objekta strošek dejavnosti. Če bo nosilec dopolnilne dejavnosti med gradnjo s to dejavnostjo vključen v sistem DDV, bo imel pravico do odbitka vstopnega DDV.

V zvezi s priznavanjem amortizacije pripominjamo, da po določbi tretjega odstavka 26. člena Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb – ZDDPO-1 (Uradni list RS, št. 17/05 – UPB1 in 108/05), ki se v skladu z drugim odstavkom 35. člena Zakona o dohodnini – ZDoh-1 (Uradni list RS, št. 70/05 – UPB2 in 115/05) uporablja za ugotavljanje prihodkov in odhodkov zavezancev, ki opravljajo dejavnost, sredstva, ki se amortizirajo, in začetek obračunavanja amortizacije določajo predpisi in računovodski standardi.

Slovenski računovodski standard 1.1* opredeljuje opredmeteno osnovno sredstvo kot sredstvo v lasti ali finančnem najemu, ki se uporablja pri ustvarjanju proizvodov ali opravljanju storitev oziroma dajanju v najem ali za pisarniške namene in se bo po pričakovanjih uporabljalo v več kakor enem obračunskem obdobju. Glede na to, da je pri dopolnilni dejavnosti na kmetiji njen nosilec lahko le fizična oseba, velja kot osnovno sredstvo, od katerega se lahko obračunava amortizacija, le sredstvo v lasti ali finančnem najemu nosilca dejavnosti.

Pri gradnji objekta zunaj dejavnosti menimo, da bi se ta lahko pozneje uporabljal za dejavnost, če bi se dajal v najem ali prodal osebi, ki bi v njem opravljala dejavnost. Pri dajanju objekta v najem bi veljala najemnina kot strošek pri opravljanju dejavnosti, dajalcu v najem pa kot obdavčljiv dohodek iz oddajanja premoženja v najem. Tedaj se davčna osnova od dohodka iz oddajanja premoženja v najem lahko zmanjša za dejanske stroške, ki jih ima najemodajalec z vzdrževanjem objekta, če ohranja njegovo uporabno vrednost, ali normirane stroške takšnega vzdrževanja v višini 40 odstotkov najemnine.

Pri gradnji objekta zunaj dejavnosti bo pri nabavi repromateriala in pri storitvah obračunan DDV, a kot nezavezanec za DDV nima pravice do odbitka tega davka.

Finančni učinki vključitve dopolnilne dejavnosti ali celotne kmetije v sistem DDV so odvisni predvsem od deleža vstopnega DDV in od deleža prodaje končnim kupcem, ki niso zavezanci za DDV. Zato zavezancu predlagamo, da glede na predvideno dejansko stanje na kmetiji naredi podroben izračun in na podlagi tega sprejme odločitve.

* Slovenski računovodski standardi (2006) veljajo od 1. 1. 2006 dalje in so objavljeni v Uradnem listu RS, št. 118/05.